

EKSTERN NYHED

17. marts 2021

/DOKA & JURM

Længere sagsbehandlingstider ved domstolene

Byretterne afsluttede flere straffesager i 2020 end i 2019, men alligevel steg byretternes sagsbehandlingstider, og sagsbunkerne voksede. Det viser Danmarks Domstoles nøgletal og årsrapport for 2020.

Danmarks domstole afgjorde i 2020 næsten 790.000 sager. Heraf afsluttede byretterne 219.405 straffesager, hvilket er én pct. flere end året før – på trods af COVID-19. Alligevel steg sagsbehandlingstiderne, og sagsbunkerne voksede. Det skyldes særligt flere og tungere sager, men også at COVID-19 satte et tydeligt præg på domstolenes arbejde i 2020 og blandt andet medførte, at retternes produktivitet var lavere i 2020 end året før.

COVID-19-situationen har gjort udfordringen med sagspres større, men sagsbehandlingstiderne har været stigende længe inden, at Danmarks Domstole i marts og april 2020 gik i nødberedskab og derefter skulle navigere efter skærpede sundhedsmæssige retningslinjer.

”Ligesom i resten af samfundet har 2020 været meget specielt for domstolene. Men retterne har leveret et højt aktivitetsniveau og gennemført rigtig mange sager trods de vanskelige forhold”, siger Kristian Hertz og fortsætter:

”Desværre ser vi fortsat en stigning i sagsbehandlingstiderne, og det er meget beklageligt. Det er vigtigt for borgerne, at deres retssager bliver hurtigt afgjort. Men retterne kan ikke følge med den stigende sagstilgang og den stadig større kompleksitet i sagerne, og vi kan og vil ikke gå på kompromis med afgørelsernes kvalitet og borgernes retssikkerhed. Derfor er det svært at holde sagsbehandlingstiderne nede, når sagspresset stiger væsentligt.”

Antallet af de ressourcekrævende domsmandssager er steget markant de seneste år. I 2020 modtog byretterne mere end 20.000 domsmandssager, hvilket er det største antal nogensinde.

Byretterne blev yderligere presset af, at de enkelte domsmandssager er blevet mere komplekse og koster flere ressourcer end tidligere. En undersøgelse Domstolsstyrelsen lavede i starten af 2020 viste, at der i gennemsnit blev afsat 15 pct. flere timer til en straffesag med én tiltalt, end det var tilfældet i perioden 2013-2015.

Sagspresset på straffesagsområdet i byretterne har ført til 35 pct. længere sagsbehandlingstider i perioden 2015-2020. Samtidigt er sagsbunkerne vokset. I 2020 voksede det samlede antal verserende straffesager (uafsluttede sager) med ca. 40 pct.

Samme negative udvikling ses på det civile område, hvor sagsbehandlingstiderne steg fra i gennemsnit 5,7 måneder i 2019 til 6,3 måneder i 2020.

Fakta

- I 2020 afsluttede byretterne én pct. flere straffesager end i 2019.
- Sagsbehandlingstiderne er generelt steget ved byretterne og landsretterne fra 2019 til 2020. Årsagen er flere og tungere sager. Landsretterne har desuden været udfordret af et stort antal verserende ankesager.
- Byretterne har haft et fald i aktivitet på ca. tre pct. og et produktivitetsfald på fem pct. i 2020. Dette skal ses i lyset af COVID-19-pandemien, som har kostet retterne en væsentlig mængde tid og ressourcer.
- Fogedsagsområdet har især været udfordret af COVID-19-pandemien. Forholdene har blandt andet gjort det vanskeligt at afholde fogedmøder.
- Danmarks Domstole afgjorde i 2020 næsten 790.000 sager. Byretterne behandlede flere end 97 pct. af sagerne.
- På straffesagsområdet er der fra politisk side fastsat mål for sagsbehandlingstiden i de særligt prioriterede volds-, voldtægts- og våbensager. Der er ikke fastsat politiske mål på de øvrige sagsområder, men der er ved domstolene fastsat interne mål for sagsbehandlingstiderne på alle områder, herunder de civile sager.

Flere og mere komplekse straffesager

- Byretterne modtog ca. 20 pct. flere straffesager i 2020 sammenlignet med 2017.
- I 2020 modtog byretterne mere end 20.000 af de ressourcekrævende domsmandssager, hvilket er det højeste antal nogensinde.

Modtagne civile- og straffesager

Sagsområde og sagstype	2016	2017	2018	2019	2020
☐ Civile sager	45.713	45.119	46.185	53.909	44.808
Almindelige civile sager	11.187	12.078	10.855	11.302	10.608
Boligretssager	1.417	1.308	1.433	1.283	1.289
Småsager	23.195	21.872	23.292	29.438	18.439
Konkurskarantænesager	676	804	1.159	853	1.041
Familieretlige sager	5.472	5.141	4.547	6.333	8.747
Tvangsfjernelsessager	789	823	911	957	1.014
Værgemål	621	538	734	1.052	938
Isoleret bevisoptagelse	741	790	839	774	887
Mortifikation/Ejendoms dom	1.062	908	899	843	944
Øvrige civile sager	553	857	1.516	1.074	901
☐ Straffesager	198.445	188.678	219.604	218.108	227.564
Nævningesager	125	190	268	179	212
Domsmandssager	15.195	16.005	17.138	17.378	20.330
Tilståelsessager	7.967	6.994	6.775	6.002	6.347
Sager uden domsmænd	118.971	113.347	143.491	137.177	136.010
Grundlovssager	8.980	8.863	8.924	8.622	7.491
Foranstaltninger under efterforskning	26.128	19.460	17.096	17.774	21.538
Beskikkelse og diverse	19.030	21.924	24.085	29.022	33.628
Øvrige straffesager	2.049	1.895	1.827	1.954	2.008

Note 1: Tallene for tidligere år angiver, hvor mange sager der er modtaget i samme periode.

Voksende sagspres og længere sagsbehandlingstider

- I 2020 modtog byretterne 639.595 sager og afsluttede 650.762 sager, hvis man ser bort fra notarialforretningerne. Men på trods af, at byretterne afsluttede flere sager, end de modtog, voksede bunken af straffesager, mens antallet af verserende civile sager faldt. Sagsbehandlingstiden steg på næsten alle områder.
- Sagsbehandlingstiden ved en domsmandssag er steget til 5,6 måneder i 2020. Det er en forøgelse på 33 pct. fra 2016.

Sagsbehandlingstider (mdr.) for civile- og straffesager

Sagsområde og sagstype	2016	2017	2018	2019	2020
☐ Civile sager	5,8	5,8	6,1	5,7	6,3
Almindelige civile sager	10,4	9,8	10,6	10,6	10,7
Boligretssager	9,6	9,5	10,5	9,0	10,0
Småsager	3,5	3,8	3,7	3,9	5,2
Konkurskarantænesager	5,8	5,6	5,4	5,8	4,9
Familiereftige sager	4,5	4,6	4,9	3,7	3,2
Tvangsfjernelsessager	3,8	4,1	4,5	4,4	5,0
Værgemål	2,9	3,7	3,7	3,7	3,8
Isoleret bevisoptagelse	6,4	5,9	6,8	9,7	11,1
Mortifikation/Ejendoms dom	10,8	10,6	10,8	10,8	11,0
Øvrige civile sager	5,5	2,9	2,7	3,8	4,3
☐ Straffesager	1,4	1,4	1,4	1,4	1,6
Nævningesager	4,9	4,8	4,4	6,3	5,8
Domsmandssager	4,2	4,1	4,4	5,1	5,6
Tilståelsessager	2,7	2,7	2,8	2,9	3,4
Sager uden domsmænd	1,0	0,9	1,0	0,8	1,0
Øvrige straffesager	2,2	2,5	2,5	2,5	2,6

Note 1: Tallene angiver den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for alle civile- og straffesager, som er afsluttet i perioden i det pågældende år.

VVV-sagerne

- Justitsministeriet har sat mål for, at særlige volds-, voldtægts- og våbensager (VVV-sager) skal afsluttes indenfor 37 dage. Andelen af VVV-sager, der afgøres indenfor 37 dage, er generelt steget fra 2016 til 2019, men er faldet fra 2019 til 2020. Årsagen er, at COVID-19-pandemien har krævet et stort fokus og har betydet en række udsættelser og omberammelser af sager.

Modtagne VVV-sager

Sagstype	2016	2017	2018	2019	2020
Voldssager	656	940	2.759	3.827	3.953
Voldtægtssager	135	146	241	266	263
Våbensager	191	300	527	893	805
Total	982	1.386	3.527	4.986	5.021

Note 1: Definitionen på en særlig volds- og våbensag blev udvidet fra og med 1. juli 2018, så alle volds- og våbensager (efter bestemte paragraffer) medtages uanset udfaldet af sagen.

Afsluttede VVV-sager

Sagstype	2016	2017	2018	2019	2020
Voldssager	622	795	2.298	3.645	3.700
Voldtægtssager	127	154	227	250	263
Våbensager	193	262	485	875	781
Total	942	1.211	3.010	4.770	4.744

Note 1: Se noten overfor.

Andel af VVV-sager afgjort inden for 37 dage

Sagstype	2016	2017	2018	2019	2020
Voldssager	43 %	40 %	57 %	57 %	47 %
Voldtægtssager	28 %	29 %	47 %	60 %	40 %
Våbensager	41 %	42 %	53 %	63 %	56 %
Total	41 %	39 %	55 %	58 %	48 %